

Guldspaden 2006

Härmed nomineras Olle Lönnaeus, Erik Magnusson och Niklas Orrenius till Guldspaden 2006 -- dagstidningar med upplaga över 100 000 -- för artikelserien "Haram -- förbjudet i islams namn."

Artikelserien publicerades i Sydsvenskan i sju avsnitt i februari. I en åttonde del publicerade vi några av de hundratals läsarreaktionerna.

Idén: Uppstod tidigt på hösten. En debatt hade börjat pyra där demokratiska muslimer kritiserade fundamentalister för att inte respektera västerländsk demokrati och jämställdhet. Dessutom var flera fall aktuella där unga muslimer från Sverige pekats ut eller dömts som terrorister.

Sydsvenskan hade tidigare granskat nazister, Sverigedemokrater och andra högerextrema grupper. Vi hade synat homofoba präster och skumma kristna sekter. Men varken vi eller någon annan hade på allvar grävt i den muslimska fundamentalismen.

Vår utgångspunkt var att svenska medier sviker den breda majoriteten av demokratiska muslimer om vi inte granskar antidemokratiska fenomen inom islam på samma sätt som vi gör i andra sammanhang.

Arbetsmetoden: Vi började med att söka upp nyckelpersoner (imamer, forskare och ungdomar) och göra bakgrundsintervjuer. Vi tillbringade tid i källarmoskéer. Vi läste på om islam och fundamentalism. Vi surfade runt på islamistiska chatsidor på nätet för att skaffa oss en uppfattning om diskussionen bland unga muslimer.

Vi hade också stor hjälp av vår fotograf Hussein El Alawi, som har rötter i Irak och Iran och kunde hjälpa oss att tolka, inte bara rent språkligt, utan också att tyda intervjupersoner på ett mer sublimt sätt.

När vi skaffat oss en god kunskapsbas kunde vi välja de vinklar som sen blev de olika avsnitten i vår serie.

Källor: Nyckelpersoner inom den muslimska världen i Malmö och Köpenhamn -- och i övriga Sverige. Islamologer och andra forskare. Vanligt folk i moskéerna. Hemsidor på Internet. Officiella dokument från den amerikanska regeringen. Svenska domar och förundersökningar.

Problem: Trots att vi gjort åtskilliga reportageresor på Balkan och i Mellanöstern och skrivit om svensk integrationspolitik behövde vi lång startsträcka.

Vi mötte till en början stor misstänksamhet i källarmoskéer och andra fundamentalistiska miljöer. Många intervjupersoner - inte minst förföljda kvinnor - var rädda för att prata öppet.

Dessutom blossade Muhammedstriden upp strax före vår planerade publicering. Vi övervägde att vänta med serien, men bestämde oss i stället för att köra som tänkt, eftersom ämnet fått extra stor aktualitet.

Tidsåtgång: Tre månader på halvfart. En månad på heltid.

Reaktioner: Hundratals mail, telefonsamtal och brev strömmade in från läsare. Både från muslimer och andra svenskar. De flesta var positiva. En del av dessa reaktioner publicerades i ett avslutande avsnitt.

Artiklarna fick dessutom stort genomslag på nyhetsplats i andra medier och lovordades på ledarplats i bland annat Aftonbladet och Svenska Dagbladet.

Anmäls: En person polisanmälde Sydsvenskan för förtal. Ärendet lades snabbt ner.

Artikelserien i sammanfattning:

"Haram -- förbjudet i islams namn" är en berättelse om krocken mellan religiös fanatism och det moderna västerländska samhällets krav på demokrati och jämställdhet.

I serien skildras för första gången i svenska medier den subkultur som frodas i en del källarmoskéer i våra storstäder. Fokus är på Malmö och Köpenhamn. På ett inträngande sätt beskrivs en muslimsk fundamentalism vars företrädare vänder demokratin och samhället ryggen. Unga muslimer som växt upp i Sverige hyllar talibanernas Afghanistan, försöker värva andra unga för jihad och tvinga unga flickor att bära slöja i skolan.

I varje avsnitt får fundamentalismen och dess motståndare ansikten. Namngivna personer står för sina åsikter

Serien tar också upp den breda majoritet av muslimer som tror på demokratin, tar avstånd från fundamentalismen och vill utöva sin religion i samklang med det svenska samhället.

Serien innehåller också avslöjanden.

Del 1: Den saudiske shejken Akil al-Akil och den terroriststämplade stiftelsen al-Haramain försökte ta makten över Islamic Center i Malmö.

Del 2: Radikala predikanter får många muslimer att vända ryggen åt Islamic Center i Malmö -- och åt en mer demokratisk samhällssyn.

Del 3: Ungdomsorganisationen Tuff, aktiv i Malmö och Göteborg, predikar för införandet av sharialagar i Sverige.

Del 4: Muslimska flickor i Malmö, som vill leva ett västerländskt liv, berättar om hur de förföljs och trakasseras av religiösa åsiktspoliser.

Del 5: Radikala muslimer runt Taibamoskén på Nørrebro i Köpenhamn drömmer om att bli martyrer. Den danske imamen Abu Laban väckte arabvärldens vrede mot de danska Muhammedteckningarna.

Del 6: Svenska muslimer dömdes för terrorbrott i Irak som kostade mer än hundra människor livet.

Del 7: Moderata muslimer i Malmö visar att kunskap är extremismens motkraft.

Malmö den 10 januari 2007

Olle Lönnaeus, Erik Magnusson och Niklas Orrenius